

Bildande av Niss-Erssonfljotens naturreservat i Älvdalens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *Föreskrifter*).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Översiktliga data

Namn	Niss-Erssonfljot
Kommun	Älvdalen
Län	Dalarna
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger mellan Lövnäs och Ärnäs i Älvdalens socken
Huvudsaklig karaktär	Skogs-myrmosaik
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Åsen 61:22, ägs av Naturvårdsverket (ändras möjligen efter avstyckning)
Rättigheter	-
Areal (ha)	Total areal: 64,9 Landareal: 64,2 Produktiv skogsmark: 10,4

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets brandpräglade naturskogar, de vidsträckta myrmarkerna, samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald, ska bevaras.

Syftet ska tillgodoses genom att

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt
- de delar av skogsmarken som är präglade av brand brinner i lämpliga intervall

Skäl för beslut

Våtmarkerna, som dominerar området, är opåverkade av människan. De ger området dess karaktär och bidrar starkt till intrycket av orördhet.

Huvuddelen av skogsmarken består av äldre brandpräglad tallskog med inslag av barrblandskog. Skogen har formats av upprepade skogsbränder, och spåren efter dessa är tydliga. Tallskogen ger ett ljust intryck med träd i olika generationer, där skogsbrandens betydelse för skogens karaktär klart framgår.

Delar av skogen ligger i fuktigare områden i anslutning till våtmarker och äger den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Här finns mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier samt naturvårdsintressanta arter. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och djur.

I området finns skyddsvärda arter såsom storspov, smålom, tallticka och dvärgbägarlav.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk. Områdets naturvärden är också i behov av skötsel genom naturvårdsbränning för att skogens brandpräglade kvalitéer ska behållas och utvecklas.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle, med följande undantag:
 - a. befintliga sikt- och skjutgator får underhållsröjas,
 - b. enstaka grenar och sly får röjas för att kunna se rågångsmarkeringar,
 - c. röja sly och kvistar längs skoterleden,
3. gödsla, kalka, återföra aska i gödningssyfte, använda bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast, vindkraftverk eller annan anläggning, med följande undantag:
 - a. enklare konstruktion av naturmaterial får uppföras vid jaktpass,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. uttransport av fällt vilt får ske i enlighet med terrängkörningslagen med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation,
 - b. för tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen,
 - c. körning är tillåtet i samband med underhåll av renskötselanläggning, arbete med renskötsel, bevakning eller drivning av renar, samling av renar inför omedelbart förestående märkning, slakt eller flyttning samt för renskötarnas försörjning med livsmedel och andra dagligvaror i direkt samband med renskötsel,
7. utfodra vilda djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka eller samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - a. saltsten får sättas upp,
 - b. den urtagna rântan från älg, rådjur och andra jaktbara arter får lämnas,
 - c. småfåglar får utfodras,

- d. åtel i samband med björnjakt får användas i enlighet med villkoren i Länsstyrelsens gällande beslut om licensjakt.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägars skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet och uppsättning av informationstavlor,
2. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning eller genom att på mekanisk väg tillskapa död ved, grova och gamla träd samt kådimpregnerade träd. Nedtagna eller fallna träd ska lämnas kvar i reservatet.
3. borttagande av äldre granar som förberedande åtgärd inför bränning. Nedtagna eller fallna träd som inte hindrar bränningens resultat ska lämnas kvar i reservatet,
4. borttagande av invasiva arter eller för området främmande arter,
5. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

Samtliga större åtgärder som utförs i reservatet bör föregås av information till berörd sameby för att undvika att störning av ren sker.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - a. mindre, löst liggande grenar och kvistar får samlas in i syfte att göra upp eld,
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - a. körning i samband med transport av sjuka personer till läkare eller sjukvårdsanstalt eller i andra jämförliga trängande fall är tillåtet,

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter),

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till det att beslutet är fattat.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för utövande av de rättigheter som följer av renskötselrätt i området.

Förtydliganden av föreskrifter

I föreskrift A6 regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet "skador" inte tolkas lika strikt som "märken". Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I föreskrift B2 förpliktigas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla skötselåtgärder i form av naturvårdsbränning. I begreppet innefattas förberedande åtgärder såsom borttagande av mindre granar eller gränssäkrande åtgärder, t.ex. anläggande av mineraljordssträngar eller borttagande av vissa träd som utgör en säkerhetsrisk längs gränsen.

I föreskrift C3 förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet. För att gräva upp växter krävs även markägarens tillstånd.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Niss-Erssonfljot omfattar vidsträckta, öppna myrmarker, småtjärnar och sumpskogar samt spridda myrholmar med gammelskog. Våtmarken har ett mycket rikt fågelliv. Skogen på myrholmarna är ganska orörd med ett stort

inslag av riktigt gamla tallar, varav vissa säkerligen runt 300 år. Myrholmen i norr mot Björnån avviker genom sin mycket grova och högvuxna skog där granar kring 30 meters höjd förekommer.

Död ved förekommer i varierande omfattning. Vissa delar har rikligt med nyligen dödade tallar, andra delar har större mängder liggande död ved eller gamla silverfuror.

Bland alla de värdefulla arter som påträffas på och runt Niss-Erssonfljot kan nämnas storspov, smålom, tallticka och dvärgbägarlav.

Planeringsbakgrund

Området ingår i Försvarsmaktens riksintresse för lågflygningsområde med påverkansområde enligt miljöbalken 3 kap. 9 §. Det utgör även riksintresse för skyddade vattendrag Västerdalälven enligt miljöbalken 4 kap. 1 och 6 §§.

I kommunens översiktsplan (laga kraft 2019-10-30) beskrivs området som "landsbygd".

Området ligger i den sydligaste delen av Sametingets redovisning av Idre Nya samebys totala betesområde.

Ett permanent skydd av Niss-Erssonfljoten bidrar till uppfyllandet av miljömålen *Levande skogar*, *Ett rikt växt- och djurliv* samt *Myllrande våtmarker*.

Området ingår i en *värde*trakt för våtmarker, Horrmund-Völsjökölen, och ligger strax intill en värde

trakt för skog, Gryvelån. Värde

trakter innebär att skyddsåtgärder är extra angelägna och ger ett större utfall än i övriga trakter. I länets våtmarksinventering bedöms området ha "höga naturvärden".

Kulturlämningar med särskilda skydd saknas.

Den pågående markanvändningen är jakt och naturvård.

Ärendets handläggning

Niss-Erssonfljot är en sedan länge välkänd, värdefull fågelmyr. Området blev aktuellt för områdesskydd i samband med ett regeringsbeslut (M2022/01523) enligt vilket högst 25 000 hektar icke skyddsvärd, produktiv skogsmark överfördes från Sveaskog till Naturvårdsverket för att användas som ersättningsmark vid områdesskydd. Niss-Erssonfljot med omgivande skog blev utvald som en av dessa bytesmarker. I samband med markbytet behöll

Naturvårdsverket de delar som hade särskilt höga naturvärden, medan ägandet av övriga delar övergick till Bergvik Skog Öst.

Området har inventerats översiktligt inför avgränsningen av de delar som bör skyddas. Sedan tidigare finns en mängd uppgifter som bestyrker våtmarksområdets mycket höga värden för fågellivet.

Under april 2026 har ärendet remitterats berörda myndigheter, Idre sameby, Älvdalens kommun, Bergvik Skog Öst, delegaterna i Älvdalsdelegationen, Elfdalens Hembygdsförening, Lövnäs byaråd, Naturskyddsföreningen i Dalarna, Jägareförbundet Dalarna och Dalarnas Ornitologiska Förening.

Idre Nya sameby, Sametinget och Svenska Samernas riksförbund har även fått förfrågan om de önskar konsultation i enlighet med 8 § Lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Yttranden har inkommit från Skogsstyrelsen, Jägareförbundet Dalarna, Dalarnas Ornitologiska Förening, Sametinget och Idre Nya sameby. SGU meddelar att man avstår yttrande.

Motivering av beslutet

Ett mark- eller vattenområde får av Länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, se 7 kap. 4 § miljöbalken.

Av nedan redovisade skäl anser Länsstyrelsen att Niss-Erssonfljoten ska avsättas som naturreservat.

Föreskrifter och skötsel

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Dess våtmarker med mycket rik och värdefull fågelfauna samt myrholmarna med gammelskog är av stort värde att skydda. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets natur- och friluftsvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte att bevara

områdets naturvärden för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose jaktintresset eller allmänna intressen som räddningsinsatser och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka området naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Uppsättning av saltsten och utfodring av småfågel tillåts, då dessa åtgärder är begränsade och inte bedöms påverka området naturvärden eller upplevelsevärden negativt.

Åtling i samband med björnjakt tillåts, då formerna för åtlingen regleras genom annan lagstiftning på ett sätt som inte äventyrar syftet med reservatet.

För att gynna och bevara naturvärdena i området tallskogar bör i första hand naturvårdsbränning väljas som skötselmetod. Finns det praktiska eller säkerhetsmässiga skäl att avstå bränning medger föreskrifterna att mekaniska metoder används för att skapa strukturer som annars åstadkoms av brand.

Inkomna synpunkter

Skogsstyrelsen meddelar att man inte har några synpunkter gällande bildandet av naturreservatet.

Dalarnas ornitologiska förening ser mycket positivt på bildandet av naturreservatet. Man ger några generella synpunkter kring föreskrifter och skötsel som är av större betydelse i reservat av annan karaktär än Niss-Erssonfljot och därför inte bemöts här. Vidare noterar föreningen oklarheter kring arealen skogsmark i beslutet jämfört med skötselplanen. Ett förtydligande har lagts till efter tabellen i skötselplanen.

Jägareförbundet Dalarna är positivt till reservatsbildningen med tanke på att inga påtagliga inskränkningar föreslås i rätten att bedriva jakt.

Sametinget meddelar att de avstår konsultation, men lämnar i ett remissvar en beskrivning av det samiska nyttjandet av landskapet och vikten av att tillvarata samernas traditionella kunskap. Man skriver vidare att "inom förvaltningen av naturreservaten bör samråd genomföras med samebyn vid skötselåtgärder som kan medföra påverkan på renskötselverksamheten och med det förutsättningarna för renskötseln. Renbetet får inte påverkas negativt och inte heller får framkomligheten hindras för renarna och renskötarna. Hänsyn ska tas till konventionen om biologisk mångfald och då särskilt artiklarna 8(j) och 10(c) samt arbetsprogrammet för skyddade områden".

Länsstyrelsen menar att områdets belägenhet i yttersta periferin av renskötselområdet bidrar till att spår efter samiskt nyttjande inte är kända. Om sådana skulle upptäckas utgör reservatet snarast en garant för bevarande. Ett tillägg om att samebyn ska informeras vid större åtgärder har lagts till under föreskrifterna vid B.

Idre Nya sameby önskar ett förtydligande att körning på barmark får ske i samband med renskötsel. – Ett sådant undantag har införts under A6.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatet innebär ingen påverkan på de berörda riksintressena enligt Länsstyrelsens bedömning.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark- och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Ekosystemtjänster

Genom bildandet av naturreservatet gör Länsstyrelsen bedömningen att ett antal ekosystemtjänster påverkas. Skyddandet av Niss-Erssonfljot från skogsbruk och andra åtgärder säkerställer bevarandet av den biologiska mångfalden i området, vilket är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster. Utöver detta ökas exempelvis möjligheterna för området att utgöra ett mål för friluftsliv och turism; att påverka det lokala mikroklimatet gynnsamt; samt att reglera vattenflöden och rena vatten. Naturreservatets bildande har också negativa följder för några ekosystemtjänster, t.ex. möjligheten för området att leverera virke och andra råmaterial.

Hållbarhetsbedömning

Skyddet av Niss-Erssonfljot bidrar, som ett viktigt inslag i områdets gröna infrastruktur, till den lokala ekologiska hållbarheten. Reservatet ligger i en värdetrakt för våtmark och kompletterar flera stora skyddade områden i omgivningen, särskilt Björnån/Långnäsudden strax norröver. I och med det tillkommande reservatet skapas en bättre konnektivitet (sammanlänkning) mellan dessa. Detta har stora naturvårdsmässiga fördelar vad gäller arters möjlighet till spridning.

Genom att skyddad, opåverkad natur erbjuds medborgarna erhålls många positiva földeffekter, såväl socialt som hälsomässigt. I Länsstyrelsens uppdrag ligger att arbeta för en utveckling där miljö, tillväxt och goda levnadsvillkor går hand i hand. Målet är en ren livsmiljö, en stabil arbetsmarknad och ett gott liv för invånarna, det vill säga en hållbar utveckling.

Ekonomiskt innebär skyddet, som nämnt ovan, att en viss mängd produktiv skogsmark undantas från virkesproduktion. Merparten av denna skog har dock så höga naturvärden att den inte låter sig avverkas inom nuvarande certifieringsregler. I den mån skogsbruk överhuvudtaget sker på myrholmar torde lönsamheten vara låg.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder omfattas av dispens eller tillståndskrav med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter även kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller i annan lagstiftning.

Enligt 2 kap. 4 § växtskyddsförordningen (SFS 2022:795) gäller inte föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter, meddelade av Skogsstyrelsen med stöd av 2 kap. 3 § samma förordning, inom naturreservatet. Markägaren har därmed inte något ansvar för att bekämpa eller förebygga sådan insektshärjning inom reservatet som avses i 3 §. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insektsskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid exempelvis spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9 § lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

Vattnen i naturreservatet omfattas av strandskyddet. Inom 100 meter från kanten av aktuella vatten är det förbjudet att uppföra nya byggnader eller ändra de som redan finns, gräva eller på annat sätt förbereda för sådana byggnationer, uppföra andra anläggningar eller anordningar som strider mot strandskyddets syfte samt utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurlivet. För att få tillåtelse att utföra en förbjuden åtgärd kan det förutom dispens från reservatsföreskrifterna även krävas dispens från strandskyddsbestämmelserna enligt 7 kap. 13–15 §§ miljöbalken.

All verksamhet som kan komma att "väsentligt ändra naturmiljön", och inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt andra bestämmelser i miljöbalken, är samrådspiktig enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Kungörelse

Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 3.

De som medverkat i beslutet

Detta beslut har fattats av landshövding Helena Höij. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Karin Kjellin, enhetschef Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Lennart Bratt, den sistnämnde föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

Bilaga 1 Beslutskarta

Bilaga 2 Skötselplan

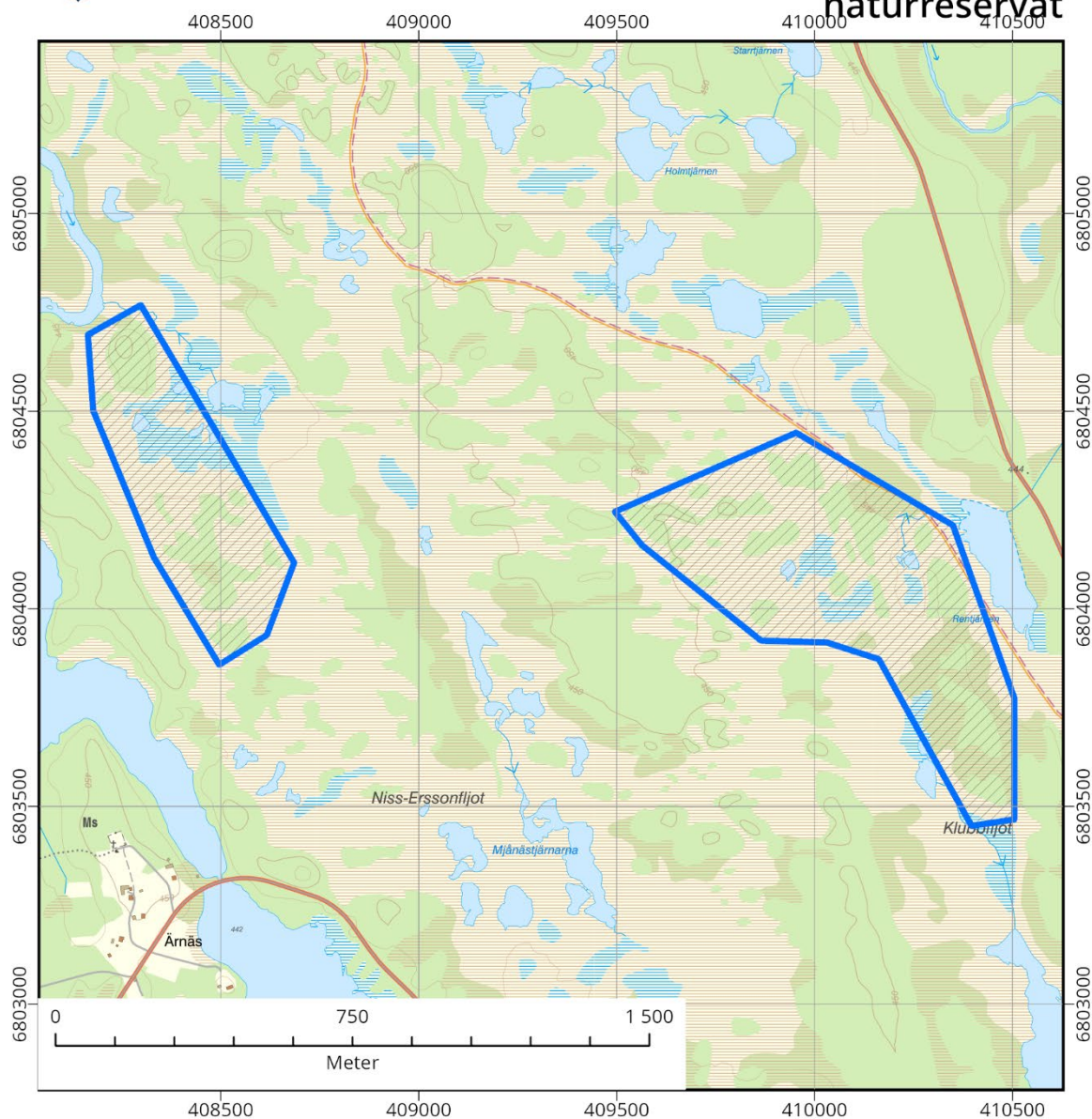
Bilaga 3 Överklagningsinformation

Länsstyrelsen
Dalarnas län

BILAGA 1: BESLUTS- OCH ÖVERSIKTSKARTA

Diarienummer: 511-1246-2026

**Beslutskarta för Niss-Erssonfljotens
naturreservat****Översiktskarta****Teckenförklaring** Gräns för naturreservatet

Skötselplan för Niss-Erssonfljotens naturreservat

Denna skötselplan har upprättats av Länsstyrelsen enligt 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Tallskog i den östra reservatsdelen. Samtliga foton i skötselplanen: Lennart Bratt, Lst.

Innehållsförteckning

Skötselplan för Niss-Erssonfljotens naturreservat	1
Beskrivningsdel	3
Översiktliga data	3
Geovetenskap	3
Biologi	4
Vegetation och flora	4
Skogstillstånd	5
Fauna	5
Limniska naturmiljöer	7
Värdefulla arter	7
Kulturhistoria	8
Jakt, fiske och rennäring.....	9
Infrastruktur.....	9
Källförteckning	9
Plandel	10
Syfte med naturreservatet.....	10
Prioritering mellan bevarandevärden	10
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	10
Jakt och fiske	14
Dokumentation och uppföljning.....	14
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	14

Beskrivningsdel

Översiktliga data

Administrativa data	
Namn	Niss-Erssonfljot
Kommun	Älvdalen
Rättigheter	-
Bebyggelser och anläggningar	Saknas
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län

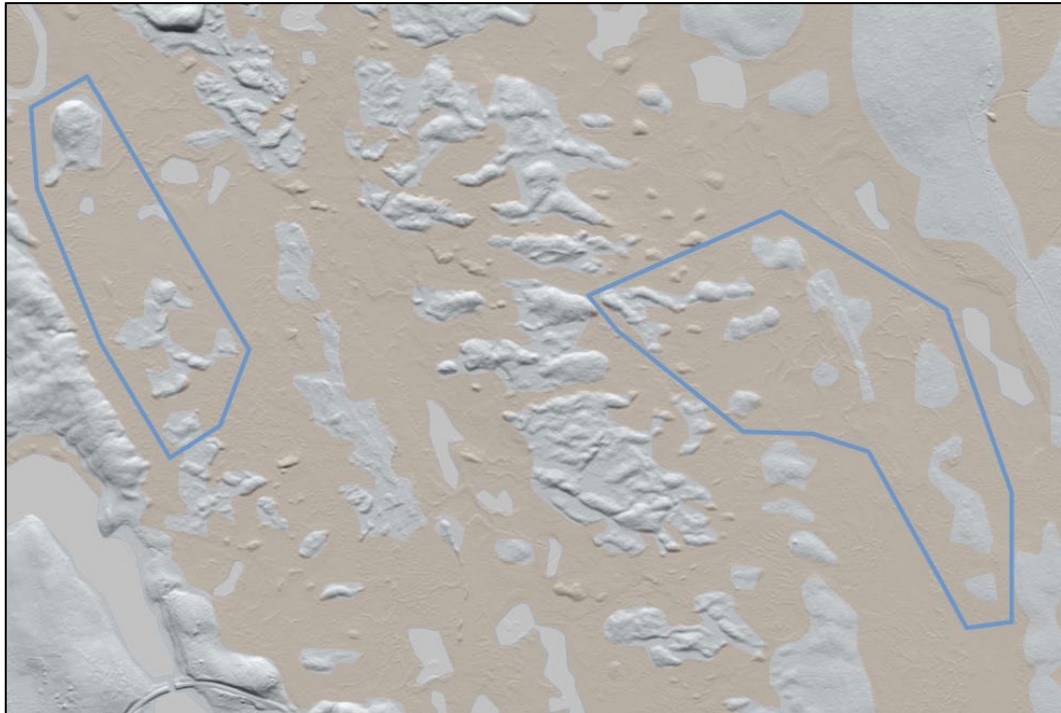
Markslag *	Areal (ha)
Tallskog	13,9
Granskog	1,2
Barrblandskog	0,3
Barrsumpskog	5,5
Lövblandad barrskog	1,1
Lövblandad barrsumpskog	0,6
Triviallövskog	0,7
Lövsumpskog	0,8
Impediment	0,3
Våtmark	39,8
Vatten	0,7
Totalt	64,9

* Uppdelning enl. Nationella marktäckedata, Naturvårdsverket. Notera att arealen skogsmark även innefattar improduktiv skogsmark som alltså inte klassas som impediment. Arealen produktiv skog är 10,4 ha.

Geovetenskap

Niss-Erssonfljot befinner sig inom den naturgeografiska regionen 32b, bergkullslätt, men gränsar omedelbart mot 30a vågig bergkullterräng.

Berggrunden utgörs av dalasandsten, jordarten av en grovkornig morän som mestadels är måttligt blockig, men på vissa ryggar både stor och rikblockig. Moränen har en småkullighet som är påtaglig i området och bidrar till mängden myrholmar.

Terrängmodell över reservatet som tydliggör den småkulliga moränen. Med grått avses morän och med brunt torvtäckt mark.

Biologi

Vegetation och flora

De stora myrflaken utgörs av fattigkärr dominerade av vitmossor, kallgräs, tuvdun, flaskstarr och tuvull. Merparten av kärren är av blöt, så kallad mjukmattetyp, som är ansträngande och riskabla att beträda. Här och var finns små, mestadels vegetationslösa tjärnar. I övergången mot fastmarken finns ganska omfattande sumpskogar med klena men gamla myrtallar. Fastmarken domineras av tallskog med lingonris, ljung och marklavar, förutom i några mindre delområden med granskog av blåbärstyp.

Några förekomster av dropptaggsvamp indikerar att krävande marksvampar kan finna livsutrymme. På de spridda torrträden och på liggande tallstammar (lågor) finns rika lavsamhällen med bland annat dvärgbägarlav. Hänglavsrika granbestånd med garnlav påträffas även.

Dropptaggsvamp i en av tallbackarna.

Myrmark med liten tjärn i den norra delen. Kallgräs, tuvsäv och tuvdun utgör det gulbruna nu på hösten den 25 september. En värdefull miljö för våtmarksfåglar.

Skogstillstånd

Områdets läge nära såväl Björnån som Vanån bör ha gjort den lätt åtkomlig för det tidiga skogsbruket, vilket gamla dimensionshuggningsstubbar vittnar om. Avverkning har även skett i senare tid, men skogen ger idag ändå ett tämligen orört intryck. Äldre trädindivider och delvis hög beståndsålder i kombination men skiktning i bestånden och inslag av döda stående eller fallna träd bidrar till det intrycket.

Fauna

Däggdjurslivet i området är inte närmare studerat, men kan förutsättas omfatta den för trakten typiska skogsfaunan. Fågelfaunan, däremot, är mycket väldokumenterad och synnerligen rik. Typiska våtmarksfåglar är tofsvipa, storspov, lungpipare, gulärla och gluttsnäppa. I områdets småvatten trivs smålom, kricka, vigg och ibland svarthakedopping, stjärtand eller bläsand. Här märks även skratt- och fiskmå samt någon gång silvertärna eller den sällsynta dvärgmåsen. Skogens utbud på hålträd gynnar arter som tornseglare, svartvit flugsnappare och rödstjärt.

Ruggande sångsvanar vid ett av de otaliga småvattnen.

Insektsfaunan bör vara rik med tanke på de många döda eller döende träden. På bilden spår av mindre mörghor.

Limniska naturmiljöer

Vattnen inom naturreservatet inskränker sig till små, namnlösa myrtjärnar eller myrgölar samt några myrbäckar eller rännilar.

Mellan de båda delområdena går en vattendelare som innebär att det norra delområdet avrinner via Björnån och Horrmunden till Västerdalälven, medan det östra delområdet avrinner mot Vanån.

Värdefulla arter

Vid inventering och fältbesök i området har flera värdefulla arter noterats. I listan nedan presenteras de arter som är upptagna på rödlistan, signalarter enligt Skogsstyrelsen (S), omfattas av EU:s art- och habitatdirektiv (N2000), ingår i ett åtgärdsprogram för skyddade arter (ÅGP) eller är fridlysta (§). Hotkategorierna i rödlistan (2020) är akut hotad (CR), starkt hotad (EN), sårbar (VU), nära hotad (NT) och kunskapsbrist (DD).

Svampar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Porodaedalea pini	tallticka	NT				
Hydnellum ferrugineum	droptaggsvamp	NT				

Lavar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Alectoria sarmentosa	garnlav	NT				
Cladonia parasitica	dvärgbägarlav	NT				
Carbonicola anthracophila	kolflarnlav	NT				

Fåglar

Latinskt namn	Namn	Hotkategori	S	N2000	ÅGP	§
Apus apus	tornseglare	EN				
Numenius arquata	storspov	EN				
Anas acuta	stjärtand	VU				
Anas crecca	kricka	VU				
Mareca penelope	bläsand	VU				
Sturnus vulgaris	stare	VU				
Vanellus vanellus	tofsvipa	VU				

2026-06-15

511-1246-2026

Chroicocephalus ridibundus	skrattnås	NT
Corvus corone cornix	gråkråka	NT
Curruca curruca	ärtsångare	NT
Emberiza schoeniclus	sävspurv	NT
Falco columbarius	stenfalk	NT
Ficedula hypoleuca	svartvit flugsnappare	NT
Gavia stellata	smålom	NT
Larus canus	fiskmås	NT
Poecile montanus	talltita	NT
Saxicola rubetra	buskskvätta	NT
Turdus iliacus	rödvingetrast	NT
Turdus pilaris	björktrast	NT

Kulturhistoria

Området kring Ärnäs-Lövnäs beskrivs som Älvdalens finnbygd, trots att finnar aldrig lär ha koloniserat trakten. Namnet ska istället vara ett uttryck för "långt bort i skogen". Däremot utflyttade Älvdalsbor hit under tidigt 1800-tal när byarna i området anlades. Innan dess fanns fäbodar etablerade och de fiskrika vattnen erbjöd betydelsefull näringsfångst för besökande från de etablerade bygderna. Påverkan på skog och myr genom skogsbete och myrslätter har därför skett genom tiderna, men spåren efter detta är idag svåra att skönja.

Tall som av någon anledning inte avverkades trots stämpingsbleckan.

Jakt, fiske och rennäring

Jakten tillhör markägaren och ingår inte i något viltvårdsområde. Fastigheten belastas i nuläget inte av någon jakträttsupplåtelse. Lämpligen upplåts jakten till det jaktlag som jagar på den omgivande fastigheten.

Fisket i angränsande vatten ligger inom Älvdalens fiskevårdsområde.

Området ligger enligt Sametingets underlag inom Idre samebys "totala betesområde" enligt rennäringslagen 8 §.

Infrastruktur

Väg 1033 mellan Lövnäs och Ärnäs erbjuder sommartid goda parkeringsmöjligheter, exempelvis vid brofästet strax öster om Ärnäs. Här kunde eventuellt även en informationstavla placeras. Även längs väg 1030 från Lövnäs norrut mot Tyrinäs kan man med lite möda finna parkeringsplatser. Några anvisade parkeringar kommer inte att ställas i ordning. Besökaren får själv söka sig fram till reservatsområdena.

Ledningar saknas helt i området.

Källförteckning

- Forslund, M., Kolmodin, U. & Svenson, S-Å.: 1982: Skyddsvärda fågelmyrar i Kopparbergs län. Information från Länsstyrelsen, 1982:4.
- Hellstrand, G. 1980: Flottningen i Dalälven. Malung.
- Rafstedt, T. & Bratt, L. 1990. Våtmarker i Kopparbergs län. Miljövårdsenheten 1990:2
- Sjörs, H. och medarbetare. 1973: Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län. Växtekologiska studier nr 3.
- Digitala underlag från Lantmäteriet och SGU

Plandel

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets brandpräglade naturskogar, de vidsträckta myrmarkerna, samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald, ska bevaras.

Syftet ska tillgodoses genom att

- skogsmark, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt
- de delar av skogsmarken som är präglade av brand brinner i lämpliga intervall

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför eventuell framtida utveckling av leder och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden inte äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i tre skötselområden:

1. Äldre skog med fri utveckling eller naturvårdsbränning
2. Våtmarker
3. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Äldre skog med fri utveckling

Beskrivning

I området finns en stor variation av skogstyper, alltifrån fuktig granskog till skarp tallskog på åschrön. Historiskt innebär det att olika störningsregimer har påverkat skogens dynamik så att delar har brunnit frekvent, medan andra delar främst har påverkats av stormfällning eller insektsangrepp.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig skog där naturliga processer som åldrande och avdöende leder till att död ved finns i olika grovlekar och nedbrytningsgrader och att skogen är olikåldrig. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling. I rent brandpräglade delar är områdets struktur och sammansättning tydligt påverkat av brand och branden har en roll i områdets utveckling. Områdets gammeltallar gynnas vid brand och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. I perioder efter brand/bränning är området öppet och präglat av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet.

Skötselåtgärder

Löpande skötsel

Återkommande bränning med intervall som är naturliga för trakten, dvs i storleksordningen vart 50:e år.

I mindre omfattning, t.ex. när naturvårdsbränning inte kan genomföras inom rimlig tid, kan åtgärder komma att vidtas för att erhålla eller bevara strukturer som brand annars skapar, exempelvis talldominans, skadade och långsamt döende träd, död ved, luckighet och solbelysta gamla träd. Detta kan ske t.ex. genom att granar dödas stående eller fälls och att enstaka tallar skadas genom barkfläkning eller ringbarkning, alternativt fälls. Sådana åtgärder görs så att ett en naturskogsartad struktur utvecklas och bibehålls.

T.v. trådtickeangripna granlåga i blåbärsgranskog, t.h. tallticka i hålträd

Skötselområde 2: Våtmarker

Beskrivning

Myrarna utgörs av mycket artfattiga vegetationstyper, främst mossar - både ris- och mjukmattetyper. Hjortronmossetypen är vanlig. Även en del tallrismossar förekommer. En stor del av det låglänta landskapet upptas av blötmyrar i form av flarkmyrar, strängblandmyrar och lösbottenkärr. Det småkuperade området är rikt på småtjärnar.

Naturresevatets våtmarker är av stort värde, både i sig själva, och som avgörande bidrag till den stora omväxling som präglar naturen. Våtmarkernas värde för fågellivet är kanske områdets främsta naturvärde.

Bevarandemål

Opåverkade våtmarker stadda i naturlig förändring. Slätter har möjligen bedrivits i delar av kärren, men något skäl till återinförande av slätter finns knappast.

Skötselåtgärder

Ingen skötsel.

Tallsumpskog med ljung och åtskilliga torrträd.

Blötmyr med kallgräs i förgrunden. Tallrismyr övergående i fuktig granskog där bakom.

Skötselområde 3: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Naturreseptatet har inget uttalat syfte för friluftslivet. Ett besök på våren eller försommaren kan dock ge mycket fina naturupplevelser, särskilt för den fågellintresserade. Fågellivet är störningskänsligt, så besökare bör inte lockas till reservatet genom ökad tillgänglighet. Ett mindre antal besökare bör dock inte utgöra något problem.

Skoterleden som tangerar det östra delområdet sköts av Lövnäs-Nornäs skoterklubb.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där finns på Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

Inga skötselåtgärder. Information om reservatet tas fram och görs tillgänglig på Länsstyrelsens hemsida.

Jakt och fiske

Fisket berörs inte i naturreservatet. Vilka arter som får jagas regleras inte i föreskrifterna, endast detaljer i hur jakten får utövas (t.ex. passens utformning).

Dokumentation och uppföljning

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla underhålls- eller nyskapande åtgärder och restaureringar.

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan bör göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljning genomförs av Länsstyrelsen och bör ge vägledning om huruvida ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd. Länsstyrelsen ansvarar även för att alla genomförda restaureringsåtgärder och övriga skötselåtgärder följs upp.

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen eller andra fältundersökningar indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Prio	Åtgärd	Var	Frekvens
1	Uppmärkning av reservatsgräns	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
1	Framtagande av information till länsstyrelsens hemsida	Hemsidan	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
2	Naturvårdsbränning	Efter planläggning	Återkommande vart 50:e år ungefär